

Bản tiếng Việt

TRANG THÔNG TIN VỀ LUẬN ÁN

Tên Luận án: *Án dụ ngữ pháp trong tiếng Anh từ góc nhìn ngôn ngữ học chức năng hệ thống (liên hệ với tiếng Việt)*

Chuyên ngành: *Ngôn ngữ học*

Họ và tên Nghiên cứu sinh: Giã Thị Tuyết Nhung

Hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Phan Văn Hòa

Cơ sở đào tạo: Trường Đại học Sư phạm- Đại học Đà Nẵng

NHỮNG ĐÓNG GÓP MỚI CỦA LUẬN ÁN

Luận án đã có những đóng góp mới như sau

(i) Đóng góp mới chung trong toàn luận án: Đây là luận án tiến sĩ đầu tiên nghiên cứu không chỉ hai loại án dụ ngữ pháp trong tiếng Anh do Halliday khám phá- Án dụ ngữ pháp tư tưởng và Án dụ ngữ pháp liên nhân- mà còn nghiên cứu Án dụ ngữ pháp văn bản do Martin đề xuất, và từ đó luận án liên hệ với tiếng Việt. Về mặt lý thuyết, luận án đã nghiên cứu một cách hệ thống các nguyên tắc của ngôn ngữ học chức năng hệ thống trên cơ sở đó luận án tập trung nghiên cứu ba loại án dụ ngữ pháp, liên hệ với tiếng Việt nhằm nhận ra hiện tượng như vậy trong ngữ pháp. Về mặt thực tiễn, từ những phân tích khoa học nguồn dữ liệu đáng tin cậy, luận án đã giải quyết những vấn đề cốt lõi ở bình diện án dụ ngữ pháp trong tiếng Anh liên hệ với tiếng Việt: Án dụ ngữ pháp tư tưởng, án dụ ngữ pháp liên nhân (bao gồm án dụ tình thái và án dụ thức), và án dụ ngữ pháp văn bản. Từ những kết quả về mặt lý thuyết và thực hành, luận án đề xuất những hàm ý ứng dụng có giá trị trong giáo dục ngôn ngữ nói chung và trong phân tích văn bản tiếng Anh và tiếng Việt nói riêng.

(ii) Từ 3 phương thức biểu đạt danh hóa Ẩn dụ ngữ pháp tư tưởng trong các mệnh đề tiếng Anh tác giả đã mô tả, liên hệ so sánh và suy ra được 3 phương thức biểu đạt danh hóa Ẩn dụ ngữ pháp tư tưởng trong các mệnh đề tiếng Việt; 3 phương thức biểu đạt phi danh hóa ẩn dụ ngữ pháp tư tưởng trong các mệnh đề tiếng Anh và 3 phương thức diễn đạt phi danh hóa trong tiếng Việt; tác giả khái quát đúng khuynh hướng chung của Ẩn dụ ngữ pháp tư tưởng trong các mệnh đề tiếng Anh và tiếng Việt là “giảm cấp”; sự khác biệt cơ bản do loại hình ngôn ngữ khác nhau là danh hóa trong các mệnh đề tiếng Anh được biểu hiện chủ yếu bằng phương thức phái sinh (derivation), tiếp tố hóa (affixation) còn trong các mệnh đề tiếng Việt danh hóa được biểu hiện bằng việc sử dụng các từ chức năng.

(iii) Luận án đã khái quát hóa chính xác khuynh hướng “tăng cấp” là khuynh hướng chủ đạo chung trong các Ẩn dụ ngữ pháp liên nhân trong các mệnh đề tiếng Anh và tiếng Việt; bằng cách mô tả, liên hệ so sánh rồi suy luận ra hai phương thức chủ quan và phương thức khách quan được sử dụng trong Ẩn dụ ngữ pháp liên nhân Tình thái và phương thức biểu đạt các thức nghi vấn, trần thuật, mệnh lệnh, và cảm thán trong Ẩn dụ Thúc.

(iv) Luận án đã khẳng định chính xác các phương thức tổ chức bên trong và bên ngoài văn bản, phương thức chuyển đổi/cải biến kép và các phương thức biểu đạt cấu trúc, phi cấu trúc và phương thức biểu đạt yếu tố nối là các phương thức được sử dụng trong Ẩn dụ ngữ pháp văn bản trong các mệnh đề tiếng Anh và tiếng Việt.

(v) **Đóng góp mới của luận án cho ngành ngôn ngữ học và xã hội:** Luận án là một nguồn tài liệu tham khảo có giá trị cho việc tìm hiểu về một hiện tượng ngôn ngữ là Ẩn dụ ngữ pháp; mở ra các hướng vận dụng trong soạn thảo văn bản, đọc hiểu văn bản, chỉnh sửa văn bản. Các hướng này từng được nghiên cứu và ụng ở nhiều nước nhưng ở Việt Nam vẫn chưa được quan tâm đúng mức; vì thế hiện tượng này rất cần

được nghiên cứu như luận án đã thực hiện. Đặc biệt, 14 bài báo khoa học của tác giả luận án đã được đăng trong các tạp chí thuộc lĩnh vực Khoa học xã hội & Nhân văn uy tín như Tạp chí Ngôn ngữ và Đời sống, Tạp chí Ngôn ngữ và Văn hóa, các Kỷ yếu Hội thảo quốc gia và quốc tế tại bằng tiếng Việt và tiếng Anh. Những công trình này về cơ bản có cùng một cơ sở lý luận và giải quyết những vấn đề trong thực tiễn như được trình bày trong luận án; và trên tinh thần đó, đa số bài báo nên được xem như một phần đóng góp mới của luận án.

Bản tiếng Anh

INFORMATION PAGE OF DOCTORAL THESIS

Name of the thesis: *Grammatical metaphors in English from Systemic Functional Linguistics (relating to Vietnamese)*

Major: Linguistics

Full name of Ph.D student: Gia Thi Tuyet Nhung

Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Phan Van Hoa

Training institution: University of Science and Education- University off Da Nang

THE NOVELTY OF THE THESIS

The dissertation has made new contributions as follows:

- (ii) The general novelty:** This is the first Ph.D dissertation that investigates not only the two types of Grammatical Metaphor (GM) explored by Halliday – Ideational Grammatical Metaphor and Interpersonal Grammatical Metaphor- but also Textual Grammatical Metaphor suggested by Martin in English and from that the dissertation relates to Vietnamese. Theoretically, the dissertation has systematically studied the principles of systemic functional linguistics on which it has focused on three types of Grammatical Metaphor, relating to Vietnamese in order to recognize such phenomena in grammar. Practically, from the scientific analysis of the reliable data collected, the dissertation has solved the key issues in Grammatical Metaphor in English relating to Vietnamese: Ideational Grammatical Metaphor, Interpersonal Grammatical Metaphor (consisting of Metaphor of Modality and Metaphor of Mood), and Textual Grammatical Metaphor. From the theoretical and practical results of the research, the dissertation proposes valuable implications in language education in general and in English and Vietnamese text analysis in particular.
- (iii) The novelty in Chapter two:** From the three expressing modes in nominalization of Ideational grammatical metaphor in English clauses, the author of the dissertation has described, related in comparison and inferred three

expressing modes in nominalization of Ideational grammatical metaphor in Vietnamese clauses, three expressing modes in none nominalization of ideational grammatical metaphor in English clauses and the same number of expressing modes in Vietnamese clauses. The author successfully generalizes that the common trend of Ideational grammatical metaphor in English and Vietnamese clauses “downgrading”; the distinction between the two languages is because of the basic difference in typology of each language: English nominalization is realized through derivation, affixation but Vietnamese nominalization is realized by using functional words.

- (iv) **The novelty in Chapter three:** The dissertation exactly generalizes that the trend “upgrading” is the leading one in Interpersonal GM in English and Vietnamese clauses; by describing, relating in comparison and then referring two subjective and objective modes deployed in GM of modality and the expressing mode of interrogative, declarative, imperative and even exclamatory moods in GM of mood.
- (v) **The novelty in Chapter four:** The dissertation scientifically confirms expressing modes in internal and external text organizations, expressing modes in double transformation, expressing modes in structural and none-structural text organizations and conjunctive modes that are used in both English and Vietnamese.
- (vi) **The novelty of the dissertation contributions to linguistics and society:** This dissertation is a valuable source for understanding a linguistic phenomenon named Grammatical Metaphor that opens the way of composing texts, reading and comprehending texts, recorrecting and improving texts; this way has ever been studied and deployed in many foreign countries but in Viet Nam it hasn’t been fully concerned and so this phenomenon is more necessary to be further studied. Especially, fourteen Vietnamese and English scientific papers of the dissertation author were published by famous journals of society and humanity science like Journal of Language and Life, Journal of Inquiry into Language and Cultures and by National and International convention proceedings. These are in common ideology with theoretical and practical contents of the dissertation; and so, they should be considered as a contributive part of the dissertation.

